

**หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขา การพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต
(การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)**

1. ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต
(การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

ภาษาอังกฤษ : Program of Nurse Practitioner in Renal Replacement Therapy
(Hemodialysis)

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยไตและไตเทียม แผนกการพยาบาลอายุรกรรม งานบริการพยาบาล โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ ร่วมกับ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3. หลักการและเหตุผล

การรักษาผู้ป่วยโรคไตวายระยะสุดท้าย(End Stage Renal Disease) ที่ก้าวหน้า มาจากโรคไตเรื้อรัง (Chronic kidney disease) หรือไตวายเฉียบพลัน(Acute kidney injury) ด้วยการบำบัดทดแทนไตโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Hemodialysis:HD) ได้มีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเรื่อยๆ เป็นการประคับประคองให้ผู้ป่วยมีชีวิตอยู่ได้ยาวนานโดยช่วยให้ผู้ป่วยมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถปรับการรักษาให้สะดวกเหมาะสมต่อผู้ป่วยแต่ละรายมากยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษามีความปลอดภัย สุขภาพแข็งแรง ดำเนินชีวิตได้ใกล้เคียงปกติ จึงทำให้มีการขยายการดูแลผู้ป่วยโรคไตวายด้วยการบำบัดทดแทนไตเพิ่มมากขึ้น

ในประเทศไทยมีการขยายการรักษาผู้ป่วยไตวายโดยการบำบัดทดแทนไตทั้งการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม การล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร การปลูกถ่ายไตทั่วประเทศ การบำบัดรักษาดังกล่าวต้องการการดูแลรักษาพยาบาลแบบทีมสหสาขาวิชาชีพ เพื่อให้ได้การรักษาพยาบาลที่มีมาตรฐานสากล ผู้ป่วยได้รับการบำบัดรักษาที่ปลอดภัย ลดภาวะแทรกซ้อน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี พยาบาลผู้ให้การดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคไตนี้จะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านการดูแลผู้ป่วยที่บำบัดทดแทนไต เพื่อสามารถใช้ความรู้ทางการพยาบาลกระบวนการพยาบาล วิทยาการให้ทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

หน่วยไตและไตเทียม แผนกการพยาบาลอายุรกรรม งานบริการพยาบาล โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ ร่วมกับคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงได้จัดตั้งหลักสูตร การพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) นี้ขึ้น

4. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจนโยบายและระบบบริการสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดทดแทนไต มีความรู้และทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะต่างๆจนถึงโรคไตระยะสุดท้ายที่ได้รับการบำบัดทดแทนไตด้วยวิธีการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม สามารถประเมินปัญหา ป้องกันและจัดการกับความเสี่ยงต่างๆที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วย มีความรู้และความสามารถช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง มีทักษะในการให้การพยาบาล และการบำบัดทดแทนไตด้วยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมใช้อุปกรณ์หรือเทคโนโลยีขั้นสูงที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัยประสานการทำงานกับทีมสุขภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ป่วยโรคไตได้รับการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่องและใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายระยะสุดท้ายได้

5. จำนวนหน่วยกิต

หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร 18 หน่วยกิต

6. รายวิชาในหลักสูตร

- 1) วิชานโยบายและระบบบริการสุขภาพ
- 2) วิชาการประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงและการตัดสินใจทางคลินิก
- 3) การจัดการทางการพยาบาลสำหรับผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง
- 4) การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดทดแทนไต
- 5) การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม
- 6) ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดทดแทนไต
- 7) ปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยโรคไตระยะสุดท้ายที่ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม
- 8) ปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม
- 9) การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง (ACLS) อบรมระยะสั้น

7. การประเมินผล

- 1) การสอบ
- 2) ฝึกปฏิบัติ
- 3) การทำรายงาน

8. การติดตามผลการปฏิบัติงาน

- 1) หลังจบหลักสูตรผู้รับการฝึกอบรมต้องฝึกปฏิบัติงานการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมภายใต้การดูแลของผู้เชี่ยวชาญไตเทียม (Preceptor) เป็นระยะเวลา 2 เดือนและ อย่างน้อย 50 รอบ จึงจะถือว่าผ่านการอบรมอย่างสมบูรณ์
- 2) ต้องได้รับการมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไตอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลเพื่อให้เกิดความคุ้มครองทางกฎหมาย